

Din, Birey ve Toplum

Kavram

Din: İnsan hayatında önemli yere sahiptir. İnsanlık tarihi kadar eski olan din, ilahi vahiy yoluyla geldiğine inanılan, insanı mutlu kılmayı hedef alan sosyal bir kurumdur.

Din ne zamandan beri vardır?

- ✓ Dinin başlangıcı insanlık tarihi kadar eskilere dayanır. Tarihsel süreçte dinsiz bir topluma rastlanmamıştır.
- ✓ Din, tarihin her döneminde bireyleri ve toplumları etkileyen en önemli faktörlerden birisi olmuştur.
- ✓ Dinin toplumsal hayatta meydana getirdiği etkiler, günümüzde de etkisini sürdürmektedir.
- ✓ Din ile toplum arasındaki ilişkiler karşılıklı etkileşim halindedir.

Dinin Birey ve Topluma Etkileri

Dinin Bireye Olan Katkıları

Bireyi mutlu kılmayı hedefler.

İnsanın hayatını anlamlı kılar.

İnsanın davranışlarında ölçülü ve dengeli olmasını hedefler.

İnsana sorumluluklarını bildirir.

İnsanı bilgi edinmeye teşvik eder.

Toplumun gelişmesine katkı sağlar.

Toplumda, iyi duyguların gelişmesine vesile olur.

İnsana iletişim kurma konusunda yol gösterir.

İnsanın diğer insanlara karşı söz ve davranışlarda yol gösterir.

Din duygusu insanda doğuştan var olan bir duygudur. Bu konuda Kur'an'da şöyle buyrulmaktadır: "Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratmasında bir değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur fakat insanların çoğu bilmezler." **(Rum suresi, 30. ayet)**

Din; İnsanı aklını ve özgür iradesini kullanarak iyiyi, güzeli ve doğruyu bulmaya; iyi insan olmaya ve onu yararlı işler yapmaya yönlendirir.

İSLAM DİNİNDE İLKELER

İnanç Esasları

İbadetler

Ahlaki Esaslar

Tablo Hakkında

İnanç Esasları

İslam dininin temel inanç esasları Allah'a, Meleklerle, Kitaplara, Peygamberlerine, Kadere ve Ahirete iman olmak üzere altı madde-dir. Buna İslam'ın amentüsü denir.

Allah'a İman Allah'ın varlığı, birliği, tek olması, eşi benzeri ile zıddının bulunmadığına iman etmek demektir. Allah'a iman, inanç esaslarının temelini oluşturur.

Meleklerle İman Melekler duyu organlarıyla algılanmayan nurani ve ruhani varlıklardır. İnanlar meleklerin varlığına iman etmekle yükümlüdürler.

Kitaplara İman Allah tarafından peygamberlere ilahi kitap ve suhurların indirildiğinde ve bu kitaplardaki öğretilerin doğru olduğuna inanmaktır.

Peygamberlere İman Peygamber, Allah ile insanlar arasında elçi olarak görevlendirilen Allah'ın emirlerini bildiren doğru yolu gösteren Allah elçileridir. Bu Peygamberlerin varlığına inanmaktır.

Kadere ve Kazaya İman Kader ve kazaya iman, hayır veya şer ayrımı yapmadan her şeyin Allah'ın takdiri ve yaratmasıyla ortaya çıkacağına iman demektir.

Ahiret Gününe İman Dünya hayatı son bulduktan sonra, sonsuza kadar devam edecek olan ahiret hayatına inanmaktır.

Tablo Hakkında

İbadetler

İnsanı yaratan Allah, onu başıboş bırakmamış, dünya yaşamında ona çeşitli görevler vermiştir. Bu görevlerin başında insanın kendisini yaratan Allah'a karşı ibadet etmesi ve böylece O'na şükürünü sunmasıdır.

İslam dininin beş şartı vardır. Bu şartlar İslam'ın temel ibadetlerini oluşturur. Başlıca İbadetler; Kelime-i şehadet getirmek, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek ve zekat vermektir.

İbadetler, insanın Allah'a olan kul-luk görevini yerine getirme eylemleri olmakla beraber, onun bütün hayatına yön veren etkileri de vardır.

**Kelime-i Şehadet
getirmek**

Allah'ın birliğini ve Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğunu bildiren şahadet cümlesini gönülden inanarak dil ile söylemektir.

Namaz Kılmak

Namaz, Allah'a gösterilen saygının en güzel ifadesidir. Namaz kılmak Allah ile direk iletişim kurulan ibadettir.

Oruç tutmak

Oruç, tan yerinin ağarmasından Güneş'in batışına kadar yemeden, içmeden ve benzeri birtakım bedeni isteklerden uzak durmak demektir. Farz olan oruç Ramazan ayında tutulur.

Hacca gitmek

Hac, dinen zengin olan Müslümanların yapmakla yükümlü oldukları bir ibadettir. Ömürde bir defa hacca gitmek farzın yerine gelmesi için yeterlidir.

Zekat vermek

İslam dininin belirlediği ölçüye göre zengin sayılan Müslümanların yerine getirmek zorunda oldukları bir ibadettir.

Ahlak İlkeleri

Güzel ahlak; kişilerin benimsediği, iyi, güzel, hoş davranış biçimleri ve huylardır.

- ✓ İslam dini, iman ilkelerini insanlara benimsetmek, ibadet esaslarını hayatlarına aktarmanın yanında ahlaki ilkeler getirmekle insanların huzurlu bir yaşam sürmelerini amaçlamıştır.
- ✓ Kur'an-ı Kerim insan için en güzel ahlaki ilkeleri emretmiş, insanın nefesine hoş gelse de insana zarar veren kötü ahlaki ilkeleri ise yasaklamış ve onlardan uzak durmamızı istemiştir.

Ayet

Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayasızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.

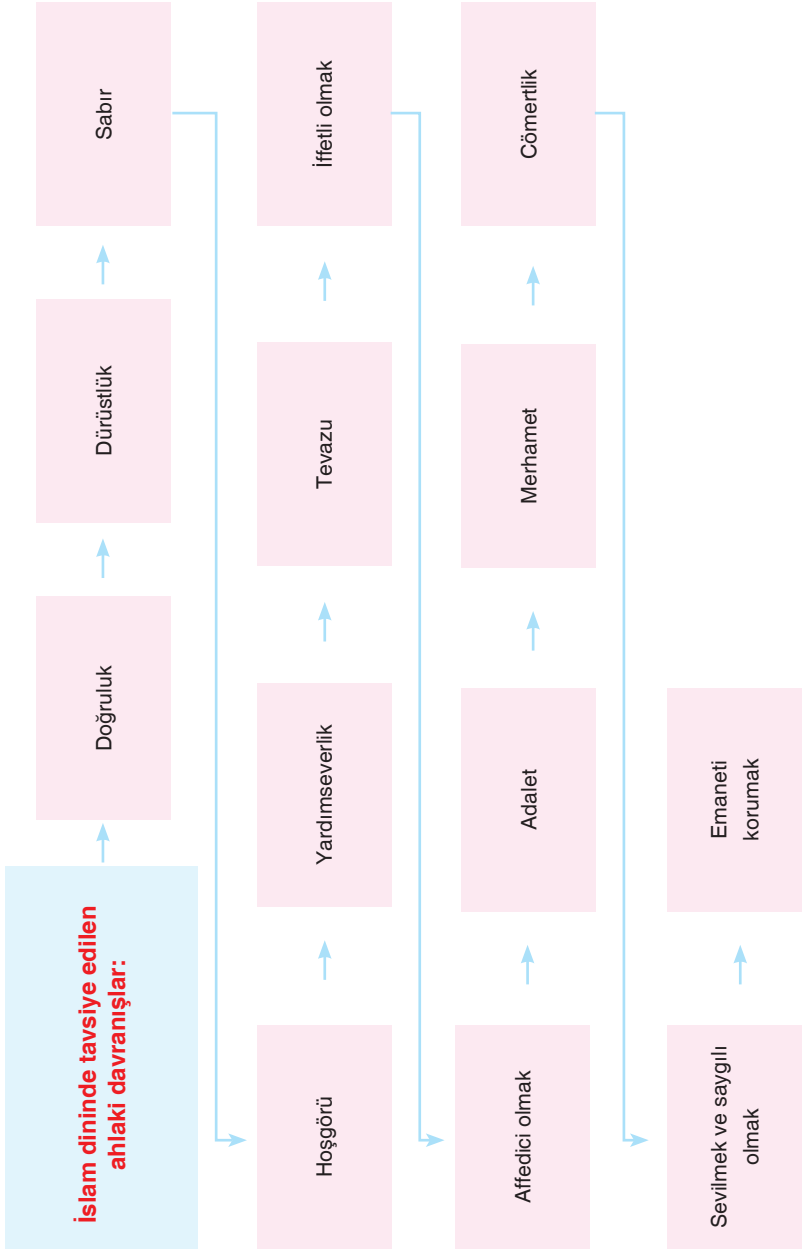
(Nahl/90)

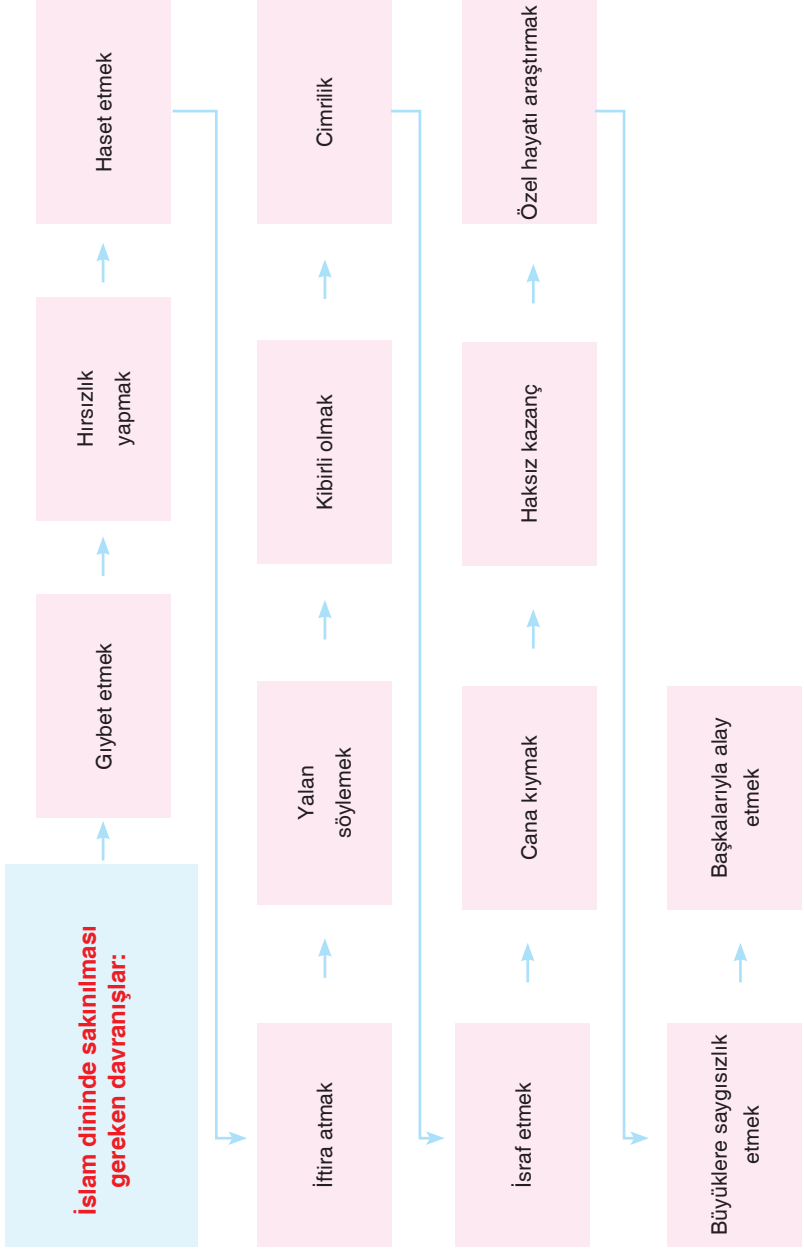
- ✓ İbadetini Allah için yapan kişi, aynı zamanda kötülük yapmamalı, yalan söylememelidir, başkalarına kötülük yapmamaya özen göstermelidir. Hakkına razı olmalı ve başkalarının hakkına saygılı olmalıdır.

Hadis

Müminlerin imanca en kamil olanı, ahlaki en güzel olanıdır. İçinizden en çok sevdiğim ve kıyamet gününde bana en yakın olanlarınız ahlaki en güzel olanlarınızdır.

Okuma Parçası

Mahcup Eden Yalan

Önümdeki orta yaşlı hanım, çocuğu ile kendisine, güçlükle yol açıp sahanlıktan çıkmış ve biletçinin önünde durmuştu. Çantasından çıkardığı yirmi bin lirayı biletçiye uzatıp;

- Bir Beşiktaş, dedi. Biletçi, yanındaki çocuğu işaret ederek;
- Ona da bilet alacaksınız, deyince hanım sinirli bir ifadeyle;
- Bu kadicik çocuğa bilet mi olurmuş? Diye diklendi. Herkes kulak kesilmişti. Biletçi sakin ve pişkin bir tavırla gülümseyerek;
- Ne yapalım hanımefendi, yedi yaşından yukarı çocuklar bilete tâbidir, kanunu ben koymadım ki, dedi. Kadın iyice kızmıştı.
- Şu çocuğa baksana; daha beş yaşında, ne bileti alacağım? Kanunu senin kadar biz de biliriz, diye bağırıldı. Biletçi yine sakin;
- Peki yenge, kızma senin dediğin olsun, beş yaşındaysa bilet kesmeyiz dedi ve biletle birlikte paranın üstünü uzatırken, örgülü saçlı, temiz giyimli çocuğun tiz sesi duyuldu:
- Anne, anne! Niye öyle söylüyorsun, ben geçen gün sekiz yaşıma basmadım mı? Hanım öfkeyle kolundan sarstığı çocuğun başına bir tokat atarak;
- Sus bakayım, sen ne bilirsin hangi yaşa bastığını, diye bağırıldı.

Otobüste bir kahahtadır kopmuştu. Neye uğradığını anlayamayan zavallı çocuğun gözlerinden inci gibi yaşlar dökülüyordu. Ben gülemedim bu anlamlı hâle. Bu annenin hesabına yüzüm kızardı.

Hayri BİLECİK(Diyanet Çocuk Dergisi, Ekim-1986)